

Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровська обласна адміністрація
Рада молодих учених
Університету митної справи та фінансів
ННІ «Фінансова академія»

Сучасні механізми забезпечення соціально-економічної безпеки на макро- та мікрорівнях

Дніпро – 2017

УДК 338.2:339.9+323.3

ББК 65.011.2

С 91

С 91 Сучасні механізми забезпечення соціально-економічної безпеки на макро- та макрорівнях : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2017. – 495 с.

ISBN 978-966-328-125-4

Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції присвячено питанням соціально-економічної безпеки на макро- та мікрорівнях, проблемам інформаційно-аналітичного забезпечення підприємництва та інформаційних технологій, фіскальній політиці, питанням розвитку фінансової системи і забезпечення фінансової безпеки, напрямам розвитку страхування та банківської системи.

Збірник матеріалів конференції може зацікавити науковців, практиків, аспірантів та студентів економічних спеціальностей.

Організатори конференції: Міністерство освіти і науки України
Дніпропетровська обласна адміністрація
Рада молодих учених
Університету митної справи та фінансів
ННІ «Фінансова академія»

Склад редакційної групи: Куземко В. А., Ченцов В. В.,
Приймаченко Д. В., Гармаш Є. В.,
Івашина О. Ф., Даценко В. В.,
Шевченко Н. І., Жадько К. С.,
Гетьман О. О., Баранник Л. Б.,
Марценюк О. О., Горященко Ю. Г.
Дерев'янка Т. П.

ISBN 978-966-328-125-4

© Колектив авторів, 2017

© Університет митної справи та фінансів, 2017

Колеснік О. С. Міграційна політика як основа соціально-економічної безпеки держави.....	66
Коросташова І. М. Нормативно-правові засади механізму забезпечення соціально-економічної безпеки регіону: роль та значення муніципальної влади у цьому механізмі.....	68
Котик О. В., Лисачок А. В. Наслідки приватизаційної реформи для України	71
Купира М. І. Теоретичні аспекти соціально-економічної безпеки регіону..	74
Кусакова Ю. О., Щегольська К. Ю. Проблеми у сфері екології в умовах євроінтеграції та шляхи їх розв'язання.....	76
Лебідь Л. В., Морозова Н. В. Організація адаптації персоналу на підприємстві.....	78
Лобза А. В., Шаляпіна А. С. Аутплейсмент як сучасна персонал-технологія вивільнення працівників.....	80
Микуланинець С. І. Формування системи економічної безпеки в туристичній галузі.....	82
Несторишен І.В. Розвиток інструментів державно-приватного партнерства в сфері здійснення контролю за зовнішньоекономічними операціями.....	84
Пасічник А. М., Дунда Л. В. Економічно обґрунтовані тарифи – складова соціально-економічної безпеки держави.....	87
Самойлик Ю.В. Характеристика структуроутворювальних елементів соціально-економічного розвитку.....	90
Свистун К. О. Єврорегіони України як контрактно-горизонтальна форма регіоналізації в контексті сталого розвитку.....	92
Сейсебаєва Н. Г. Завдання управління фінансовою складовою економічної безпеки підприємства та шляхи їх реалізації в українських умовах господарювання.....	96
Семенова Л. Ю., Віниченко М. В. Удосконалення системи найму як чинник забезпечення соціально-економічної безпеки суб'єкта господарювання.....	98
Столяренко О. О. Дестабілізуючий вплив факторів зовнішнього середовища на економічну безпеку підприємства.....	100
Студінська Г. Я. Соціально-економічна безпека засобами орендування....	103
Студінський В. А. Екологічний аспект соціально-економічної безпеки України в умовах війни (2014-2017 рр.).....	106
Тимошенко С. В. Деякі питання застосування системи комплаєнс контролю для підтримки системи управління ризиками.....	109
Федишин І. Б. Зростання ВВП та ефективність промислових підприємств як чинники посилення економічної безпеки держави.....	111
Шаповал В. М. Соціальна відповідальність бізнесу як напрям забезпечення соціальної безпеки країни.....	114
Шефер М. Non-standard employment in the EU and Ukraine.....	116

Федишин І. Б., к.е.н.

*Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя*

ira.fedyshyn@gmail.com

ЗРОСТАННЯ ВВП ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЧИННИКИ ПОСИЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Поступово наростаючі проблеми в політичній, економічній і соціальній сферах України загрожують економічній безпеці держави. Безсумнівним є той факт, що зі збільшенням рівня глобалізації та інтенсифікації інтеграційних процесів світової економіки в різних областях, збільшується ризик нестабільності державної економіки.

Після майже двократного (48,9 %) падіння реального виробництва промислової продукції в Україні впродовж 1991-1999 рр., зумовленого адаптацією відповідних підприємств до пострадянських умов [1] та майже після десятиріччя падіння реального ВВП, зумовленого трансформаційною кризою, у 2000 р. в Україні вперше з часів незалежності було зафіксоване зростання реального ВВП, яке насамперед було пов'язано зі стрімким збільшенням експорту. Протягом 2000–2008 рр. середньорічні темпи приросту реального ВВП становили 6,9 %. На тлі економічного піднесення та пом'якшення соціальних проблем відбулось гальмування структурних та інституційних реформ, необхідних для забезпечення стабільного довгострокового розвитку економіки. В результаті, коли зовнішня кон'юнктура змінилась в другій половині 2008 р., реакція економіки на негативний зовнішній шок була різкою. За результатами 2009 р. реальний ВВП України скоротився на 15,1 % [2].

З 2010 по 2013 роки обсяг реального ВВП щорічно зростав, крім цього індекси фізичного обсягу за ці роки нижче 100% не знижувалися. Таким чином, обсяг реального ВВП кожного наступного року дорівнював або перевищував обсяг реального ВВП попереднього року, що є позитивною динамікою і свідчить про незначне зростання економіки країни. Приріст реального ВВП за 2013 рік був нульовим [3, 4].

За даними Державної служби статистики України дефлятор ВВП за третій квартал 2015 року позначений на рівні 37,8 %, а інфляція в Україні в 2015 році виросла до 43,3 % [5] і досягла максимального значення за останні 20 років. Такі оцінки відображають реальність, з якою зіткнулися жителі країни. Ціни на багато груп товарів, особливо на імпортовані, виросли в два і більше рази [6].

В Україні розгортається економічна криза, основними причинами для поглиблення її є:

- посилення інфляції (яка за останні 20 років досягла свого максимуму);
- високі темпи девальвації гривні;
- тривала політична криза в нашій державі через протистояння гілок влади;

- неефективність реформ;
- корупція;
- тіньовий сектор економіки (за оцінками експертів 50 % ВВП);
- зростання дефіциту державного бюджету і державного боргу.

Нестабільність на сировинних ринках, висока вартість газу та електроенергії для населення, організацій та підприємств є чинниками, що підривають можливість покращення макроекономічних показників і призводять до руйнування потенціалу розвитку економіки держави, забезпечуючи їй режим виживання. Так, у 2014 р. соціально-економічний розвиток країни характеризувався зменшенням промислового виробництва у більшості регіонів, відпливом інвестиційного капіталу, призупиненням інвестиційних та інноваційних проєктів, нестійкою експортною динамікою, погіршенням ситуації на ринку праці і загальним падінням рівня доходів населення.

Дані чинники призводять до наступних наслідків:

- падіння промислового виробництва та ефективності господарювання;
- посилення трудової міграції – збільшується кількість людей, які в пошуках заробітку виїжджають за кордон;
- посилення темпів інфляції в нашій державі призводить до подорожчання споживчих товарів;
- посилення рівня безробіття призводить до збільшення розшарування суспільства;
- значне збільшення кількості людей за межею бідності.

Для стабілізації економіки необхідно не руйнувати державний сектор, а комерціалізувати його діяльність, посилити його функції як рівноправного суб'єкта ринкових відносин, що у ціновій політиці повинно проявлятися шляхом встановлення цін на свою частку власності, до якої повинні належати природні монополії, частина інфраструктури промислового виробництва, що перешкоджатиме порушенню господарських зв'язків.

Головна мета фінансово-економічної політики на сучасному етапі – забезпечення сталого зростання внутрішнього валового продукту. Передусім це стосується промисловості, яка має значний потенціал для вагатого нарощування конкурентоспроможної продукції. Наразі діяльність українських промислових підприємств переважно орієнтована на впровадження жорсткої економії, що є ефективним засобом виживання в кризових умовах лише в короткостроковій перспективі. Крім цього, ситуація ускладнюється тим, що в даний час лише деякі великі, ефективно функціонуючі підприємства, організації та навчальні заклади мають у своєму розпорядженні фахівців, що володіють високою професійною кваліфікацією не лише в областях своєї вузькопрофесійної діяльності, але і в сучасній фінансовій системі, теорії управління. Економічна безпека є комплексною соціально-економічною категорією, на яку впливає матеріальне виробництво, внутрішні та зовнішні загрози. Забезпечення економічної безпеки і застосування заходів протекціоністської політики без врахування негативного впливу зовнішніх факторів, зокрема глобалізації, на нашу думку, буде неефективним.

Таким чином, у нестабільній економічній ситуації підвищується ризик того, що уряд буде проводити політику та приймати рішення, які не є кращими для середньо- та довгострокової перспективи і може перешкоджати діяльності вітчизняних підприємств. Нестабільне економічне і політичне середовище України вимагає різних підходів до управління виробничими та інноваційними процесами. В умовах нестабільності економіки України на сьогоднішній день необхідна комплексна цільова підтримка та захист вітчизняних виробників. Оскільки регулювання ринку товарів, робіт і послуг за державні кошти і їх моніторинг під час економічної кризи є надзвичайно актуальним. Міжнародні інвестори та регіональні підприємства малого та середнього бізнесу очікують стабільності економіки та політики, можливості розвитку та безперешкодної діяльності. Ця політика повинна складатись з трьох компонентів:

- 1) створення загальних макро- та мікроекономічних передумов для зростання виробничої, інвестиційної та інноваційної активності;
- 2) розробка заходів стимулювання прогресивних структурних змін на базі розповсюдження виробництв технологічного укладу, а також випереджувального освоєння базових інновацій наступного технологічного укладу;
- 3) застосування методів збалансованої протекціоністської політики.

Все це, у свою чергу, вимагає відсутності воєнних конфліктів, виваженої продуманої політики стабілізації макроекономічної ситуації (монетарної фіскальної політики, відсутність тиску на малий та середній бізнес), налагодження взаємовигідних зв'язків з партнерами та у цьому контексті пріоритетний захист національних інтересів.

Література:

1. Турченок О.В. Кризові дисбаланси та детермінанти активізації інвестиційної діяльності підприємств / О.В. Турченок // Вісник Сумського національного аграрного університету. – Суми, 2009. – № 2.
2. Бураковський І., Мовчан В. Вплив торговельної політики на людський розвиток. Оцінка потреб України у галузі сприяння міжнародній торгівлі: аналітичний звіт / І. Бураковський, В. Мовчан. – К. : Регіональне бюро ПРООН для Європи та країн СНД, 2011 – 132 с.
3. Фатюха Н.Г. Аналіз динаміки ВВП України / Н.Г. Фатюха, Т.П. Макушина // Ефективна економіка. – 2015. – № 12.
4. Квартальні розрахунки валового внутрішнього продукту України за 2010-2014 роки. Статистичний збірник. Державна служба статистики України / за редакцією І.М. Нікітіної, Київ, 2015. – С. 18 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. ВВП України та його вплив на життя українців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://publicaudit.com.ua/reports-on-audit/vvp-ukrayini-ta-jogo-vpliv-na-zhittya-ukrayintsiv>